

lia gignuntur, ex æquo crassarum sunt partium, modicè astringunt & celerius inueterantur, minùsque ob suam lenitatem nervos tentant. Prætutianum, quod & ipsum è locis circum Adriam deuchitur, est odoratum ac minùs asperum: haustum copiosius eo sese prodit indicio, quod & ebrietatem diu seruat, & soporem conciliat. Istucum Prætutiano simile est, sed vrinam vehementius pellit. Chium, antedictis mollius est, probe nutrit, potui aptum est, ac minùs inebriat: fluxiones cohibet, oculorum medicamentis utile. Lesbium, facillè membra subit, Chio leuius, & aluo idoneum. Ephesium, eandè vim habet, quod Phygelites nominatur. Verùm Asianum è Tmolo monte, Meslogites appellatum, capitis dolorem affert ac nervos lædit. Coum verò & Clazomenium, quoniam copiosam maris aquam admixtam habent, facillè corrumpuntur, inflationes excitant, aluum turbant, ac nervis officiant.

De Vini generum facultate.

CAP. XI.

In vniuersum vinum omne meracum & sincerum ac sua natura austerum, exalfacit, facillè in membra distribuitur, stomacho cõuenit, appetentiam ciborum inuitat, corpus alit, somnum conciliat, robur auget & colo-

colorem commendat. Potum liberaliùs, auxilio eit contra assumptam cicutam, coriandrum, pharicum, ixiam, meconium, argenti spumam, taxum, aconita, fungo ÷ive nec minus contra serpentium morsus & omnium ictus morsusve, quæ refrigerando necant aut stomachũ in vomitiones effundunt. Facit & ad diurnam hypochondrij inflationem, rosionem atque distentionem: itẽmque singultum, ac stomachi, intestinorum & ventris rheumatismos. Vina conueniunt sudatoribus & quibus corpus immodico sudore digeritur, maximè quæ sunt alba, vetera & odorata. At quæ sunt vetusta simul & dulcia, renum ac vesicæ vitiis sunt accommodatiora: necnon vulneribus inflammationibusque in succida lana commodè imponuntur. Quin & iisdem fera, phagedanica & affluentibus humoribus irrigua vlcera vtiliter fouentur. Porrò vina quibus a quæ marinæ nihil additum est, austera & alba, ad sanorum victus commodè vsurpantur. In his præstant Italica: vti Falernum, Surrentinum, Cæcubum, & permulta alia è Campano agro, itẽmque Prætutianum, Adrianum & Siculum, quod Mamertinum appellatur. Ex Græcis, Chium, Lesbium & Phygelites, quod in Epheso gignitur. Crassa verò & nigra, stomacho aliena sunt, flatibusque pa-

riunt: attamen corpus augent. Tenuia autem & austeria, stomacho quidem profunt, sed carnes minus alunt. At quæ sunt valde vetera, tenuia & candida, vehementius urinas ciunt, & dolores capitis inferunt, nervosumque genus largius pota tentant. In media ætate, ut à septimo anno, potui saluberrima sunt. Modus autem pro ætate, anni tempestate, consuetudine & qualitate vini decernatur. Optimè verò præcipitur, ut ne sitis immodica toleretur, & tantum potionis adhibeatur, quantum proluendis cibis sat sit. Siquidem ebrietas omnis, maximèque iugis frequentiorve, perniciosa. Enimverò largior perpotatio nervos obsessos in dies remittere, morborumque acutorum initia quotidie introducere consuevit. Attamen moderatè aliquot diebus vino indulgere, maximèque post aqua potum, utile. Itaque modo quodam quæ sub sensum deinde cadunt recrementa ex alto euocantur, & per cæca corporis spiracula repurgantur. Sed illi perpotationi aquam superbibere par est: siquidem medicationis alicuius gratia factæ ex composito temulentia remedium affert.

De vino Omphacite. CAP. XII.

VINUM quod Omphacites appellatur, peculiariter fit in Lesbo, vna nondum planè

planè matura, sed adhuc acerba, ad tres quatuorve dies in cratribus siccata sole, donec racemi in rugis contrahantur. Ex iis postquam expressum est vinum, cadis insolatur. Vim habet astringendi, stomacho amicam, & malacia laborantibus, ileosis, ægrè consequentibus & stomachi dissolutione vexatis vilem. Creditur & absorptum pestilentibus affectibus auxiliari. Cæterum huiusmodi vina non nisi post annos complures potui apta sunt.

De vino Secundario & adynamo.

CAP. XIII.

LORA, quam Græci deuterian, alij potimon appellant, paratur hunc in modum: In vinacea è quibus vini triginta metretæ expressæ fuerint, tres aquæ metretas adicito: ac ubi vinacea ipsa versaueris calcauerisque, exprimito: expressum decoque ad tertias partes, & in singulos residui congios salis binos sextarios addito, ac post hyemem in cados defundito. Eo post annum vitior: celeriter enim exolefcit. Conuenit porrò ægris quibus vinum propinare dubitamus, & cogimur tamen ipsorum desiderijs obtemperare: itémque à longa valetudine sese recolligentibus. Fir & vinum quod vocant adynamon, viribus iisdem quibus lora præditum. Pares aquæ & musti mensuræ leniter ac lento igne

feruefiunt, dum excoquatur aqua : reliquum vbi refrixerit, in vas picatum transfunditur. Alij aquæ marinæ & pluniæ, mellis atque musti pares miscent portiones, elutriant, & in sole quadraginta diebus torrent. Huiusmodi potu ad eadem illa omnia post annum vtuntur.

De Vino è labrusca expresso.

CAP. XIII.

VINUM è Labrusca nigrum, astringit: proindeque prodest alui stomachique fluxionibus, & ad cætera valet quæ astrictionem contractionemque desiderant.

De Vino Melitite. CAP. XV.

VINUM Melitites datur in longis febribus, iis qui stomacho sunt imbecilli: leuiter enim aluum emollit, vrinas ciet ac stomachum expurgat. Prodest & articulationi morbo obnoxii, nephriticis & capitis infirmitate laborantibus: vtile quoque mulieribus aquam potantibus: siquidem odoratum est, corporaque alit. Distat à mulso, quoniam fit illud è vino austero ac v. tere & melle exiguo: melitites autem, adiecto ad quinque congios austeri musti mellis congio, & salis cyatho. Porrò in magno vase fieri ipsam oportet, quò locus amplior ad vehementer effervesendum pateat, antedicto sale sensim asperso, quandiu efferverit:

ac v-

ac vbi feruere defierit, in cados alios transfunditur.

De Mulso. CAP. XVI.

MVL SVM præfertur, quod ex vetere vino austeróque & bono melle factum est. Tale siquidem miãus inflat, & celeriter in vsum venit. Ac vetus quidem, corpus alit: quod mediæ est ætatis, aluo vtile est, vrinãmque pellit. Sed à summo cibo sumptum, nocet: inter initia verò potum, stomachum implet, deindeque tamen appetendi auiditatem reuocat. Fit mulsum vt plurimum, duabus vini metretis admixta vna mellis. Aliqui quò promptiùs perfici exhiberique possit, mel cum vino coquunt, atque ita trãsfundunt. Alij *impensæ parcentes* ad musti feruentis sextarios sex vnum mellis adiuiciunt, ac vbi ferbuerit, elutriant: dulce autem permanet.

De Aqua mulsa. CAP. XVII.

AQUA mulsa easdem quas mulsum vires obtinet. Cruda vtimur, cum ventrem mollire volumus, aut etiam vomitiones inuitare: quemadmodum facimus ijs qui venena hauserunt, ipsum addito oleo propinãtes. Decoctam verò exhibemus exilis languidique pulsus hominibus ac infirmis, tussientibus, peripneumonicis & iis qui immo-dico sudore digeruntur. Inueterata condi-

Ll. j.

titiâque, quam aliqui Hydromel propriè vocant, dum mediâ est ætatis, loræ & adynamo vino in recreandis viribus respondet, similémq; vim adipiscitur: quare iis qui mēbri alicuius inflammatione laborant magis quàm lora ipsa accommodata est. Quæ verò vetustior est, in partium inflammationibus aluóque astricta damnatur: at laborantibus ex stomacho, aut cibum fastidientibus, sudatoribúsvē conuenit. Conficitur porro, duabus aqua cœlestis veteris partibus ad vnam mellis adiectis & insolatis: alij fontanam aquam miscent, & ad tertias partes decoquunt, atque ita recondunt. Nec desunt qui Hydromelitis appellationem tribuant Apomelici, quod elotis aqua fauis confici seruarique solet. Id verò etiam meracius confici oportet: aliqui & ipsum coquunt. Ægrotantium potui minimè aptum est, quoniam ceraginis plurimum sibi vendicat.

De Aqua. CAP. XVIII.

DE aquis in vniuersum discernere, propter locorum proprietates ac peculiāres naturas, itémque cœlū aliáque non pauca, difficile est. Magna tamen ex parte optima est, pura, dulcis & cuiuscunque tandem qualitatis expers, quæque ne minimo quidem tempore hypochondrijs immoratur, insuperque quæ citra molestiam & expeditè permeat:

permeat, nec inflationes parit, ac denique minimè corruptitur.

De aqua Marina. CAP. XIX.

Aqua maris calida est & acris, stomacho aduersatur, aluum conturbat, & pituitam expellit. Si verò calida ad fatus adhibeatur, attrahit simul atque discutit: proindeque nervorum vitis, & perionibus ante vlcera prodest. Commodè miscetur cataplasmatibus ex hordeacea farina: itémq; emplastris & magmagmatibus discutientibus idonea est. Ad mouendas deiectiones tepesacta clysteribus infunditur: ad tormina verò, calens. Eadem psora, pruritus, lichenes, lentes, nimoque lacte turgentibus mammae fouentur. Sed & liuentia foci discutit. Salutaris quoque est ad venenatorum morsus ictusve, quæ quidem tremores perfriktionisque inferunt: maximè verò scorpionum, phalangiorum aspidumque: ac si quis etiam in ipsius calidæ solium descenderit, auxiliatur. Quin & balneum ex ea vtile malo habitu confectis iam diu corporibus neruisque. Eiusdem feruentis vapor, hydropicos, capitis dolores, difficilè que auditum leuat. Porro sincera & citra potabilis aquæ mixturam asseruata, virus deponit. Alij eam præcoquant, atque ita recedunt. Cæterum datur ad purganda corpora per se, aut è posca, aut vino, aut melle: verum

Ll. ij.

tamen post deiectionem insuper exhibetur gallinæ pisciūve iusculum, ad temperandam infringendamve inductæ rosionis acrimoniam.

De Thalassomelite. CAP. XX.

QUOD Thalassomeli vocant, egregiè purgare creditur. Temperatur autem æquis portionibus aquæ marinæ & pluuiæ, itémque mellis, percolatis & picato vase per Caniculæ ardores insolatis. Sunt qui ad duas aquæ marinæ coctæ partes mellis vnam adijciant, & vase condant: ac huiusmodi quidē confectura moderatior mitiōrque est ipsa aqua marina.

De Aceto. CAP. XXI.

ACETVM refrigerat & astringit, stomacho est vtile, & appetentiam cibi excitat: erumpentem vndecunque sanguinem potu infessūve sistit: prodest alui fluxionibus, cum cibariis coctum: cruentis vulneribus idoneum est, ac inflammationes arcet, in succidis lanis aut spongiis impositum. Reprimit & procidentia sedis vulvæque: item gingiuas abscedentes & sanguine manantes. Est etiam efficax ad nomas, erysipelata, herpetas, lepras, lichenas & pterygia, si cum aliquo conuenienti misceatur: phagedænas vlcerum nomasque fotu continuo cohibet: podagricis calido fotu cum sulphure auxiliatur;